

Temat: Rodzina wyrazów.

Na rozgrzewkę.

Przepisz do zeszytu podane wyrazy. Zastanów się i zapisz, co je łączy.

pisak, pismo, zapis, pisownia, napis, wypisać, przepis, pismak, pisanka, dopisek, przepisanie

Notatka do zeszytu.

Rodzina wyrazów to grupa słów, w których występuje wspólna część mająca określone znaczenie. Ta wspólna część to **rdzeń**. Wszystkie wyrazy należące do jednej rodziny są **wyrazami pokrewnymi**.

Przykładowa rodzina wyrazów: **czytać, czytelnia, czytanka, czytnik, czytelnik, odczyt**. Rdzeń to częśćka **czyt**, która nadaje tej rodzinie znaczenie związane z czynnością czytania.

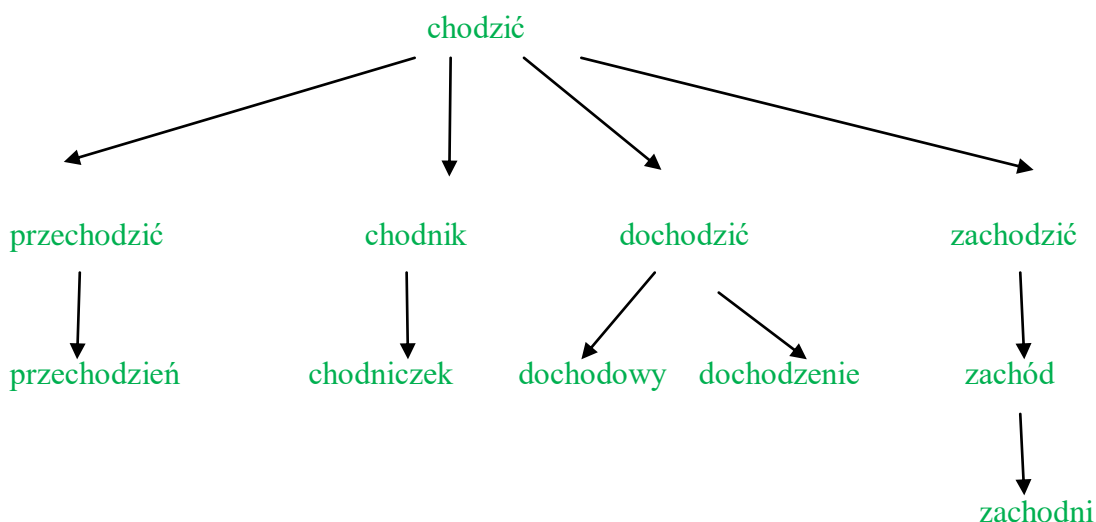
W rdzeniu może dochodzić do wymiany głosek, którą nazywamy **obocznością**. Różne warianty tego samego rdzenia to **rdzenie oboczne**.

stół, stołowy, stolarz, stolica

oboczności: ó:o, ł:l,

rdzenie oboczne: stół:stoł:stol.

Rodzinę wyrazów można przedstawić na wykresie pokazującym, które z wyrazów pokrewnych są podstawowe, a które-pochodne.

Wykonajcie w zeszycie ćw. 1 i 2 str. 290, 5 i 7 str. 291.

Temat: Kłopotliwe przedrostki i przyrostki.

Notatka do zeszytu.

Większość wyrazów z przedrostkiem *z-*, *s-* piszemy zgodnie z wymową, np. zgasić, schować.

Należy jednak pamiętać, że:

- przed literami *h*, *s*, *sz*, *si*, *zi*, *dzi* piszemy zawsze *z-*, np. *zheblować*, *zsumować*, *zszarzeć*, *zsinieć*, *zziębnięty*, *zdziwić się*;

- przed *ci* piszemy zawsze *ś-*, np. *ściągać*, *ścierać*.

Przedrostek *s-* piszemy przed *ch*, np. *schodzić*, a przedrostek *z-* przed *h*, np. *zhardzieć*.

Niektóre przyrostki mają podobną wymowę, ale różną pisownię.

- Przyrostki *-ctwo*, *-cki* piszemy zgodnie z wymową, np. *literacki*.

- Przyrostki *-dztwo*, *-dzki* piszemy wtedy, gdy w zakończeniu wyrazu podstawowego występuje *d*, *dz*, *dź*, np. **łódzki** – **Łódź**.

W zeszycie wykonajcie ćw. 1 str. 292, 3 str. 293, 5 i 6 str. 294.